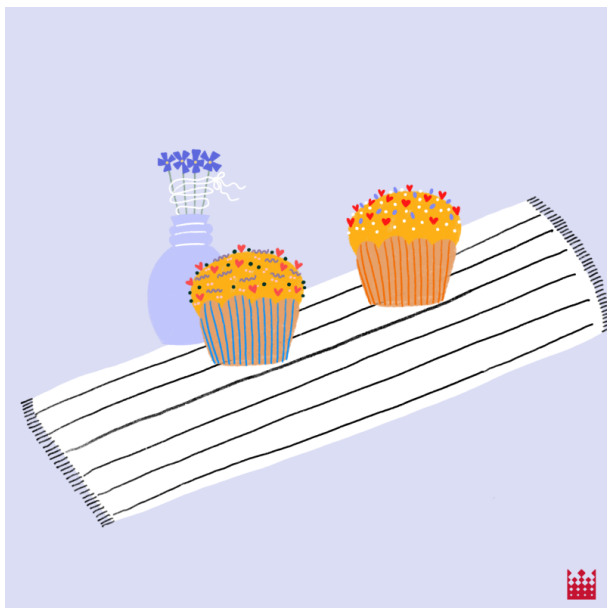

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Muffinki, które pokochają wasze dzieci...

Marcelina Jarnuszkiewicz

„Dzieci lubią misie, misie lubią dzieci” – śpiewał miś Uszatek. I jasne było, kto kogo lubi.

Tytułowe zdanie teoretycznie też jest zrozumiałe: to przecież dzieci mają pokochać muffinki, a nie muffinki pokochać dzieci... Taką interpretację narzuca jednak nie budowa zdania, a ściślej biorąc – jego szyk, tylko nasza wiedza pozajęzykowa.

W polszczyźnie szyk zdania jest w miarę swobodny, co jednak nie oznacza, że jest on bez znaczenia.

Niezręczność i niefortunność składniowa pojawiają się zwłaszcza wtedy, gdy nazwa tego, o czym piszemy, ma biernik równy mianownikowi – tak jak muffinki, stanowiące główny składnik naszego tytułu. Wyrazem, na który pada akcent logiczny w zdaniu i który pojawia się na początku zdania, powinien być podmiot, a ten niemal zawsze występuje w mianowniku. Kiedy zatem czytamy zdanie takie, jak „Muffinki, które pokochają...”, automatycznie odbieramy MUFFINKI jako podmiot w mianowniku (nawet jeśli nie dokonujemy świadomie analizy składniowej całej konstrukcji i nie pamiętamy ze szkoły, jaką funkcję pełni podmiot w zdaniu). A więc to MUFFINKI „coś robią” lub „coś robią”. A co? Ano – pokochają wasze dzieci (tak jak misie z piosenki Uszatka).

Żeby naprawić takie zdanie, nie wystarczy jednak zamienić miejscami muffinki i dzieci. Umieszczenie muffinek na pierwszym miejscu jest jednak uzasadnione logicznie: to przecież o nie głównie chodzi, a nie o dzieci. Co zatem zrobić?

Przekształcić orzeczenie na stronę bierną, tak żeby muffinki faktycznie były formą mianownikową, a nie biernikową? To też nie będzie dobre wyjście, dlatego że w polszczyźnie strona bierna jest właściwa stylowi urzędowemu i cała konstrukcja będzie sztuczna („Muffinki, które zostaną pokochane przez wasze dzieci” – czy to skłoni kogoś do kupienia muffinek swoim dzieciom?). W takim wypadku trzeba gruntownie przereklamować cały komunikat, stanowiący zarazem reklamę muffinek, tak by był on jednocześnie i poprawny, i atrakcyjny, a więc należycie pełnił funkcję, do której został powołany. Na przykład: Muffinki, które staną się przysmakiem waszych dzieci...